

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W SZCZECINIE**

Szczecin, 13 lutego 2025 roku

UNP: 3201-25-025383
Sprawa: Kontrola w urzędzie
Znak sprawy: **3201-IWW.0921.31.2024.27**
Kontakt: ias.szczecin@mf.gov.pl

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana

Urząd Skarbowy w Pyrzycach z siedzibą przy ul. 1 Maja 16, 74-200 Pyrzyce.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Dariusz Niewiadomski - Naczelnik Urzędu Skarbowego w Pyrzycach do 31.07.2024 r.
Piotr Górka – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Pyrzycach od 1.08.2024 r.

Zakres kontroli

Kryteria weryfikacji zeznań podatkowych w czynnościach sprawdzających i efektywność, w tym ewidencjonowanie czynności sprawdzających w systemie ZISAR.

Okres objęty kontrolą

1.01.2023 r. – 31.10.2024 r.

Termin przeprowadzenia czynności kontrolnych

21.11.2024 r. – 17.12.2024 r.

Kontrolę przeprowadził

starszy ekspert Służby Celno-Skarbowej,
główny ekspert skarbowy.

Ocena skontrolowanej działalności

Ocena pozytywna z uchybieniami

Kontrolę odnotowano w książce kontroli urzędu pod poz. nr 1/2024

Kontrolą objęto i poddano ocenie dwa obszary:

1. Organizacja systemu weryfikowania prawidłowości składanych zeznań rocznych w podatku dochodowym, w tym działania ograniczające ryzyko związane z wyłudzeniem zwrotów nadpłat wynikających z zeznań podatkowych. Efektywność funkcjonującego systemu weryfikacji zeznań podatkowych, w szczególności w zakresie podejmowanych czynności sprawdzających.
2. Prawidłowość i terminowość dokumentowania w systemie ZISAR czynności sprawdzających, związanych z weryfikacją rocznych zeznań podatkowych w podatku dochodowym.

Ustalenia stanu faktycznego

1. **Ustalenia w zakresie organizacji systemu weryfikowania prawidłowości składanych zeznań rocznych w podatku dochodowym, w tym działania ograniczające ryzyko związane z wyłudzeniem zwrotów nadpłat wynikających z zeznań podatkowych.**

1.1. Weryfikacja rocznych zeznań podatkowych w związku z wykazana nadpłatą

Weryfikacja zeznań rocznych w podatkach dochodowych za 2022 i 2023 rok w Urzędzie Skarbowym w Pyrzycach (dalej: US) odbywała się na podstawie pism organizacyjnych Naczelnika Urzędu Skarbowego w Pyrzycach (dalej: Naczelnik US):

- nr [] z dnia 22 marca 2023 roku w sprawie zasad weryfikacji zeznań rocznych w podatkach dochodowych za 2022 rok przed terminem zwrotu wynikającej z nich nadpłaty oraz sposobu ustalania losowego doboru próby kontrolnej nadpłat realizowanych w procesie AUTO_ZWROT;
- nr [] z dnia 14 lutego 2024 roku w sprawie zasad weryfikacji zeznań rocznych w podatkach dochodowych za 2023 rok przed terminem zwrotu wynikającej z nich nadpłaty.

Zgodnie z wprowadzonymi uregulowaniami weryfikacji podlegają zeznania roczne (PIT-28, PIT-36, PIT-36L, PIT-37, CIT-8) według niżej wymienionych kryteriów:

- zeznania błędne pod względem rachunkowo-formalnym, z wyjątkiem przypadków błędów rachunkowych do kwoty 15 zł, z uwagi na ekonomikę postępowania;
- nadpłata w kwocie powyżej 5.000 zł wykazana w zeznaniach PIT, złożonych przez podatników rozliczających się po raz pierwszy w urzędzie;
- nadpłata w kwocie powyżej 15.000 zł wykazana w zeznaniach PIT-37, PIT-36 i PIT-28 z wyłączeniem przychodów z działalności gospodarczej, jeżeli nie wynika wyłącznie z odliczenia ulgi prorodzinnej;
- nadpłata w kwocie powyżej 35.000 zł wykazana w zeznaniach z działalności gospodarczej (PIT-28, PIT-36 i PIT-36L, CIT-8), jeżeli nie wynika wyłącznie z uproszczonej formy wpłacania zaliczek;
- nadpłata w kwocie powyżej 500 zł wynikająca z zeznania przesłanego pocztą z zakładu karnego.

W zakresie nieuregulowanym we wskazanych wyżej pismach organizacyjnych Naczelnika US mają zastosowanie wytyczne do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie procesu obsługi zeznań podatkowych dla podatku dochodowego od osób fizycznych obowiązujące za dany rok podatkowy oraz ustawa Ordynacja podatkowa.

Naczelnik US poinformował¹, że spośród 45 zeznań złożonych za 2022 rok i 23 zeznań za 2023 rok

¹ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

spełniających warunki do objęcia ich weryfikacją zgodnie z pismem organizacyjnym Naczelnika US nr [] z dnia 22 marca 2023 roku i nr [] z dnia 14 lutego 2024 roku, weryfikacją i czynnościami sprawdzającymi zostały objęte wszystkie zeznania.

Rok podatkowy	Liczba zeznań	Rok podatkowy	Rodzaj zeznania	Liczba zeznań
2023	PIT-37	2024	PIT-37	15
	PIT-36		PIT-36	3
	PIT-36L		PIT-36L	2
	CIT-8		CIT-8	3
Razem	45		23	

Sprawdziliśmy, czy wszystkie czynności sprawdzające zeznań z nadpłatą zostały zarejestrowane w systemie ZISAR (łącznie 68 zeznań).

Ustaliliśmy że nie zarejestrowano faktu przeprowadzenia czynności sprawdzających w systemie ZISAR w 7 przypadkach wobec podatników o numerze PESEL:

Do braku rejestracji czynności sprawdzających odniósł się Naczelnik US², informując:

Brak odnotowania przeprowadzonych czynności sprawdzających w systemie ZISAR nastąpił przez niedopatrzenie pracownika spowodowane dużym obciążeniem pracą oraz presją czasu związaną z krótkimi terminami do dokonania czynności sprawdzających. Były to nadpłaty weryfikowane przed dokonaniem zwrotu, z krótkimi terminami zwrotu przeważnie 45 dni.

Weryfikacja zeznań nie zarejestrowanych w systemie ZISAR udokumentowana została następująco:

- ✓ poprzez odnotowanie w SZD (5 przypadków),
- ✓ poprzez adnotację na dokumencie (1 przypadek),
- ✓ poprzez adnotację z czynności (1 przypadek).

Wytypowaliśmy 35 podmiotów, względem których zgodnie z uzyskaną informacją winny być przeprowadzone czynności sprawdzające złożonych zeznań rocznych z wykazaną nadpłatą (ze względu na fakt spełnienia kryteriów dotyczących wysokości wykazanej nadpłaty, wymienionych w piśmie organizacyjnym Naczelnika US nr [] z dnia 22 marca 2023 roku i nr [] z dnia 14 lutego 2024 roku), w celu sprawdzenia, czy zostały sporządzone każdorazowo adnotacje z czynności sprawdzających, zgodnie z obowiązkiem określonym w Wytycznych MF do czynności sprawdzających z września 2021 roku.

Na podstawie 35 wytypowanych podmiotów ustaliliśmy, że 10 adnotacji z czynności sprawdzających załączonych zostało w systemie ZISAR. Pozostałe dokumenty otrzymaliśmy z urzędu w formie skanów: 19 adnotacji z czynności sprawdzających, 4 adnotacje sporządzone na raporcie deklaracji PIT-37 za 2022 rok, 1 adnotację sporządzoną na zeznaniu podatkowym PIT-37 za 2022 rok, 1 adnotację sporządzoną na karcie weryfikacji zeznania rocznego w zakresie zgodności wpłaconych zaliczek miesięcznych.

Ustalenia kontroli w tym zakresie potwierdzają, że obowiązek sporządzania adnotacji z czynności sprawdzających jest realizowany w podejmowanych sprawach wobec tych zeznań, jednak

² Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1]

dokumentowanie tych czynności nie odbywa się jednolicie.

Z zestawienia czynności sprawdzających przeprowadzonych w 2023 i 2024 roku wynika, że czynności sprawdzające wobec podatników w nim wskazanych zostały przeprowadzane terminowo za wyjątkiem 1 przypadku o nr KCS 321342/ /2023.

1.2. Weryfikacja zeznań rocznych w podatku PIT i CIT, innych niż zeznania z wykazaną nadpłatą spełniające kryteria do ich weryfikacji, określone w piśmie organizacyjnym Naczelnika US nr 7/2023 z dnia 22 marca 2023 roku i nr 3/2024 z dnia 14 lutego 2024 roku

Ustalono, że Naczelnik US nie wydawał uregulowań wewnętrznych określających sposób i termin weryfikacji zeznań z wykazanymi odliczeniami od dochodu, odliczeniami od podatku oraz zastosowanymi preferencyjnymi rozliczeniami. W zakresie weryfikacji zeznań z zastosowanymi ulgami podatkowymi zgodnie z uzyskanymi informacjami, w urzędzie stosuje się wytyczne do czynności sprawdzających z września 2021 r. przekazane przez IAS w Szczecinie 23 września 2021 roku.

Naczelnik US poinformował³, że:

oprócz weryfikacji zeznań podatkowych w podatku dochodowym, przed terminem zwrotu zgodnie z pismami organizacyjnymi, czynnościami sprawdzającymi w „akcji PIT” objęte są zeznania błędne (błędy formalne i merytoryczne) na podstawie raportów /informacji z SOB oraz błędy dotyczące wpłat na podstawie informacji z SEW. Ponadto po zakończeniu „akcji PIT” weryfikowane są zeznania pod kątem wybranych ulg podatkowych. Podmioty do weryfikacji wybranych ulg są typowane na podstawie raportów wygenerowanych z systemu e-Orus. Prowadzimy czynności sprawdzające w stosunku do podmiotów: wytypowanych w MZA, rejestrze typowań, na podstawie otrzymanych informacji z innych jednostek/referatów, składających korekty z wykazaną kwotą nadpłaty.

Naczelnik US poinformował również, że:

Weryfikacja polega na pozyskaniu dokumentów źródłowych od podmiotu, sporządzeniu adnotacji/protokołu z przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz odnotowaniu tego faktu w systemie ZISAR. Podmioty wytypowane są na podstawie wygenerowanych raportów z systemu e-Orus. Raporty są analizowane pod kątem występowania nieprawidłowości oraz ekonomiki postępowania. Stosowane kryteria: losowe, wysokość odliczonej kwoty, występująca nieprawidłowość, wartość uszczuplenia, brak czynności w ostatnim okresie.

Prawidłowość realizacji zadania jest weryfikowana poprzez sprawdzenie w systemie ZISAR, czy czynność została odnotowana i zakończona (próby losowe) lub w systemie SZD oraz na bieżąco (rozmowa z pracownikiem). Prowadzone są również w tym zakresie kontrole funkcjonalne.

Według wyjaśnień Naczelnika US w podatku dochodowym od osób fizycznych weryfikowane są między innymi ulgi: ulga na użytkowanie sieci internet, ulga rehabilitacyjna, darowizny, ulga na dzieci, prawo do rozliczenia w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci, do wspólnego rozliczenia, ulga termomodernizacyjna.

Naczelnik US wyjaśnił⁴, że weryfikacje zeznań z wygenerowanych raportów (ulg do weryfikacji) zostały przeprowadzone w zakresie wybranych ulg i wybranych podatników. Podmioty do weryfikacji zostały wytypowane przez kierownika komórki. Typując podmioty do czynności sprawdzających kierownik kieruje się możliwościami wykonania zadania przez pracowników, szacowaną wielkością uszczuplenia, ekonomią postępowania. Dla zeznań w 2023 roku pracownicy nie mieli wyznaczonego

³ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1]

2024 z 27 listopada 2024

⁴ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

2024 z 3 grudnia 2024 r.

terminu wykonania zadania. Jednak w większości przypadków weryfikacja została wykonana. Brak weryfikacji wszystkich wytypowanych zeznań spowodowany był dużym obciążeniem pracy, brakiem kontaktu z podatnikiem lub weryfikacją podatnika w latach poprzednich z wynikiem negatywnym.

Dla zeznań z raportów ulgi do weryfikacji wykonanych w 2024 roku do dnia kontroli wykonano czynności sprawdzające w stosunku do ulgi za użytkowanie sieci internet, odliczenia z tytułu termomodernizacji, ulgi na dzieci w zakresie podatników rozliczających się na ryczałcie lub podatkiem liniowym. Pozostałe weryfikacje są przeprowadzane sukcesywnie w miarę możliwości. Wstępny termin do wykonania zadania był wyznaczony na 31.12.2024 rok. Został on przedłużony do czasu rozpoczęcia „akcji PIT” w 2025 roku, po zgłoszeniu przez pracowników niemożności wykonania wszystkich zleconych weryfikacji w wyznaczonym terminie.

Z informacji otrzymanych od Naczelnika US⁵ wynika, że liczba zweryfikowanych (na podstawie pism organizacyjnych Naczelnika US nr [] z dnia 22 marca 2023 roku i nr [] z dnia 14 lutego 2024 roku) zeznań rocznych w podatku dochodowym w 2023 roku to 411 sztuk, a w 2024 roku to 307 sztuk. Liczba zeznań objętych czynnościami sprawdzającymi 1292 sztuki w 2023 roku i 1001 sztuk w 2024 roku.

Pismem z 3 grudnia 2024 r. znak: 3213-SKA[1]. [] 2024 Naczelnik US przedłożył raporty wykorzystane w 2023 i 2024 roku do weryfikacji prawidłowości odliczeń z tytułu ulgi na dzieci i ulgi internetowej.

Raport do weryfikacji prawidłowości odliczeń z tytułu ulgi na dzieci za 2022 rok zawiera 89 zeznań, a za rok 2023 – 216 zeznań. Raport do weryfikacji prawidłowości odliczeń z tytułu ulgi na internet za 2022 rok zawiera 21 zeznań, a za rok 2023 zawiera 8 zeznań.

Według wyjaśnień Naczelnika US weryfikacje zeznań z raportów wygenerowanych w 2023 roku zostały przeprowadzone w stosunku do wszystkich podatników, zaś w przypadku raportów wygenerowanych w 2024 roku weryfikacje zostały wykonane w stosunku do podatników korzystających z odliczenia ulgi na internet. Czynności weryfikacyjne w stosunku do podatników odliczających ulgi na dzieci nie zostały podjęte.

Na podstawie uzyskanych raportów (wykaz odliczeń np. internet 3 lata obejmujący okres od 2018 do 2023) w zakresie zeznań z ulgą internetową za 2022 i 2023 rok (raporty zawierające łącznie 29 zeznań), dokonaliśmy sprawdzenia, czy zeznania, których weryfikacja winna być przeprowadzona, zostały objęte czynnościami sprawdzającymi, a jeśli tak, to czy ich przeprowadzenie zostało zarejestrowane w Rejestrze czynności sprawdzających systemu ZISAR.

Ustaliliśmy, że wszyscy podatnicy z raportu za 2022 i 2023 rok zostali zweryfikowani.

Czynności sprawdzające nie zostały zarejestrowane w systemie ZISAR wobec 5 podatników o numerze PESEL:

Z otrzymanych raportów wynika, że udokumentowana weryfikacja ulgi za internet następuje za okres od 2018 roku. Mając na względzie, że korzystanie z ulgi w okresie wcześniejszym również pozbawia prawa do ulgi zwróciliśmy się do Naczelnika US dlaczego nie sprawdzano ulgi w latach wcześniejszych.

Naczelnik US wyjaśnił⁶, że:

⁵ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

[] 2024 z 27 listopada 2024 r.

⁶ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

[] 2024 z 16 grudnia 2024 r.

Raport wykonany dla zeznań 5 lat wstecz. Pracownicy dokonujący weryfikacji w przypadku ulgi internetowej każdorazowo dokonują sprawdzenia czy podatnik ma prawo do ulgi. Weryfikują wszystkie ewentualne dokonane odliczenia w latach ubiegłych nie tylko te występujące na raporcie.

Brak udokumentowania w raportach, bądź w innych informacjach ulgi za internet za lata wcześniejsze budzi wątpliwości, czy weryfikacja tej ulgi jest faktycznie dokonywana za lata wcześniejsze.

Na podstawie materiałów źródłowych sprawdziliśmy 12 podatników, którzy w zeznaniach odliczyli ulgę na internet.

Lp.	PESEL	Uwagi do ustaleń czynności sprawdzających
1		Ulgę internetową za lata 2019 i 2022. Adnotacja na wydruku deklaracji za 2019 r.: telefonicznie poinformowano, że „internet odlicza się przez dwa kolejne lata rok po roku. W związku z tym podatniczka złożyła korektę PIT-37 za 2019 rok wyłączając ulgę za internet”.
2		Ulgę internetową za lata 2019 i 2022. Wezwanie do korekty zeznania za 2022 rok. Podatnik złożył korektę zeznania za 2022 rok wyłączając ulgę za użytkowanie internetu.
3		Ulgę internetową za lata 2018, 2019 i 2022. Adnotacja na wydruku deklaracji za 2020 r.: telefonicznie poinformowano podatnika, że „ulgę za internet przysługuje za dwa kolejne lata rok po roku. Podatniczka odliczyła internet za 2018 i 2019 więc wykorzystwała przysługującą ulgę w pełni. W związku z tym internet odliczony w latach 2020-2022 nie przysługuje. Złoży korekty zeznań za lata 2020-2022”.
4		Ulgę internetową za lata 2018 i 2022. Adnotacja na wydruku deklaracji za 2022 r.: telefonicznie poinformowano podatnika, że „ulgę za internet odliczył w 2018 roku, więc odliczenie internetu w 2022 rok nie przysługuje. Podatnik złożył korektę. Korekta zeznania PIT-37 za 2022r. prawnie skuteczna.”
5		Ulgę internetową za lata 2019, 2020 i 2022. Adnotacja na wydruku deklaracji za 2022 r.: telefonicznie poinformowano podatnika, że „ulgę za internet odliczył w 2019 i 2020 roku, więc za 2022 rok ulga nie przysługuje. Podatnik złożył korektę zeznania za 2022 rok”.
6		Ulgę internetową za lata 2020 i 2022. Wezwanie do korekty zeznania za 2022 rok. Podatnik złożył korektę zeznania za 2022 rok.
7		Ulgę internetową za lata 2020 i 2022. Adnotacja na wydruku deklaracji za 2020 r.: telefonicznie poinformowano podatnika, że odliczył nieustannie ulgę za internet w 2020 i 2022r. ..., w związku z tym podatnik złożył korektę wyłączając internet za 2020 rok”.
8		Ulgę internetową za lata 2019 i 2022. Notatka z której wynika, o telefonicznym poinformowaniu podatników, że ulgę za internet odliczyli w latach 2019 i 2022, która przysługuje rok po roku. Prawidłowe odliczenie winno być dokonane w 2020 r. Ustalono, że podatnicy złożą korektę za 2019 r. wyłączając ulgę za 2019 r. W związku z tym, że ulgę na internet odliczono również w 2022r. to następujący rok po sobie to 2023 i za ten rok odliczą”.
9		Ulgę internetową za lata 2020, 2021 i 2022. Adnotacja na deklaracji za 2022 r.:

		„korekta prawnie skuteczna, podatek zapłacono błędnie odliczono ulgę za internet”. Podatnik złożył korektę zeznania za 2022 rok.
10		Ulgą internetowa za lata 2020, 2021 i 2022. Adnotacja na deklaracji za 2022 r.: telefonicznie poinformowano podatnika o weryfikacji zeznania PIT-37. „Złożono korektę prawnie skuteczną, podatek zapłacony. Błędnie odliczono ulgę za internet.”
11		Ulgą internetowa za lata 2020, 2021 i 2022. Adnotacja na wydruku deklaracji za 2022 r.: „telefonicznie poinformowano podatnika o weryfikacji zeznania PIT-37. Korekta zeznania złożono prawidłowo ...”.
12		Ulgą internetowa za lata 2020, 2021 i 2022. Adnotacja na deklaracji za 2022 r.: „telefonicznie poinformowano podatnika o weryfikacji zeznania PIT-37. Złożono korektę prawnie skuteczną, podatek zapłacony. Błędnie odliczono ulgę za internet.”

Z analizy materiałów źródłowych wynika, że urząd przy weryfikacji odliczeń z tytułu ulgi na internet bada limit rocznego odliczenia oraz spełnienie warunku, że odliczenia można dokonać tylko przez dwa bezpośrednio po sobie następujące lata podatkowe.

Raport do weryfikacji prawidłowości odliczeń z tytułu ulgi na dzieci za 2022 rok zawiera 89 zeznań, a za rok 2023 – 216 zeznań. Czynności weryfikacyjne w stosunku do podatników odliczających ulgi na dzieci nie zostały podjęte.

Do niepodjęcia czynności weryfikacyjnych w stosunku do podatników odliczających ulgi na dzieci, Naczelnik US⁷ odniósł się następująco:

W 2023 roku czynności sprawdzające w zakresie weryfikacji ulg podatkowych były wykonywane przez 3 pracowników. W 2024 roku w związku ze zmniejszeniem liczby etatów w urzędzie czynności sprawdzające w tym zakresie są wykonywane przez 2 pracowników. Stąd mniejsza ilość zakończonych weryfikacji w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego.

Naczelnik US wyjaśnił też, że z raportu wykazu-dzieci xlat - (za 2023 r.) wytypowano 36 podmiotów, które nie były objęte czynnościami sprawdzającymi w ostatnim okresie. Pominięto podmioty z odliczoną ulgą w niepełnej wysokości (poniżej 1.112,04 zł) i podmioty, których dzieci otrzymały informacje z ZUS. Z raportu wykaz odliczeń-ulga na dzieci PIT-O do przeprowadzenia weryfikacji wytypowano 39 podmiotów z kwotą nadpłaty powyżej 1.200 zł.

Wybraliśmy losowo 9 spraw z raportu do weryfikacji prawidłowości odliczeń z tytułu ulgi na dzieci za 2022 i 2023 rok w celu sprawdzenia, czy urząd weryfikuje i w jaki sposób zeznania z wykazaną ulgą na dzieci.

Sprawdzeniu podlegali podatnicy o następujących numerach PESEL:

4 spośród podlegających sprawdzeniu przypadków nie została zarejestrowana w systemie ZISAR:

Z analizy przedstawionych dokumentów wynika, że urząd bada zasadność wykazanych ulg i z dokonanej weryfikacji sporządza notatki (4 sztuki), bądź nanosi informację bezpośrednio na

⁷ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1]

sprawdzone zeznanie podatkowe (5 sztuk).

W przekazanych przez Naczelnika US zestawieniach czynności sprawdzających przeprowadzonych w 2022 i 2023 roku zeznań z nadpłatą spełniających kryteria znajdują się zeznania z odliczoną ulgą na dzieci. Weryfikacja wykazanych w tych raportach zeznań została przeprowadzona i zarejestrowana w systemie ZISAR.

1.3. Realizacja obowiązku dokonywania weryfikacji zeznań PIT-37 objętych procesem

AUTO_ZWROT

Zeznania podatkowe PIT-37 z wykazaną kwotą nadpłaty zakwalifikowane do procesu AUTO_ZWROT podlegają automatycznej realizacji na rachunek bankowy.

Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi⁸, przypadku nadpłat zrealizowanych w procesie AUTO_ZWROT:

- naczelnik urzędu skarbowego zobowiązany jest do badania zasadności nadpłat wybranych do próby kontrolnej,
- próba kontrolna pobierana jest losowo, na podstawie danych z raportu z Poltax2Bplus „Zestawienie zwrotów wystawionych szczegółowo” sporządzonego wg stanu na 30 czerwca 2023 r.,
- w terminie do 30 września 2023 r., naczelnik urzędu skarbowego przeprowadza weryfikację nadpłat wytypowanych do próby kontrolnej,
- minimalna wielkość uzależniona jest od wielkości urzędu skarbowego i wynosi:
 - dla „małego” urzędu skarbowego - 50 zeznań,
 - dla „średniego” urzędu skarbowego - 75 zeznań,
 - dla „dużego” urzędu skarbowego - 100 zeznań,
- w celu monitorowania poprawności funkcjonowania procesu AUTO_ZWROT, ewidencjonowanie wyników badania będzie następowało w systemie dedykowanym czynnościom sprawdzającym ZISAR,
- Naczelnik urzędu skarbowego zobowiązany jest do określenia w procedurze wewnętrznej sposobu ustalania losowego doboru próby.

Ustaliliśmy, że zasady realizowania nadpłat w procesie AUTO_ZWROT uregulowane są pismach organizacyjnych Naczelnika US:

- nr _____ z dnia 22 marca 2023 roku w sprawie zasad weryfikacji zeznań rocznych w podatkach dochodowych za 2022 rok przed terminem zwrotu wynikającej z nich nadpłaty oraz sposobu ustalania losowego doboru próby kontrolnej nadpłat realizowanych w procesie AUTO_ZWROT;
- nr _____ z dnia 14 lutego 2022 roku w sprawie zasad weryfikacji zeznań rocznych w podatkach dochodowych za 2023 rok przed terminem zwrotu wynikającej z nich nadpłaty.

Naczelnik US przekazał nam raporty zeznań podatkowych PIT-37 z wykazaną kwotą nadpłaty zakwalifikowanych do przeprowadzenia próby kontrolnej AUTO_ZWROT za 2022 i 2023 rok oraz wykaz zweryfikowanych zeznań w zakresie próby kontrolnej.

Raport zeznań podatkowych PIT-37 z wykazaną kwotą nadpłaty zakwalifikowanych do przeprowadzenia próby kontrolnej AUTO_ZWROT za 2022 zawiera 81 pozycji, a za 2023 rok 129

⁸ Wytyczne MF w Wytyczne do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie obsługi zeznań podatkowych dla podatku dochodowego od osób fizycznych za 2022 rok, z grudnia 2022 roku

pozycji.

Sprawdziliśmy, że we wszystkich przypadkach próby kontrolnej AUTO_ZWROT weryfikacja została zarejestrowana w systemie ZISAR i udokumentowana kartą analizy z próby kontrolnej AUTO_ZWROT. Karty analizy dokumentują zasadność nadpłaty i realizację zwrotu. Wszystkie wymagane pola w tych analizach są uzupełnione i podpisane, zawierają informację o dacie dokonanego zwrotu.

Na kartach analizy AUTO_ZWROT widnieją daty wcześniejsze niż rozpoczęcie czynności sprawdzające wskazane w systemie ZISAR.

Naczelnik US wyjaśnił⁹, że:

Czynności analityczne dotyczące próby kontrolnej były zainicjowane w referacie egzekucji i księgowości (te referaty nie wprowadzają czynności sprawdzających do systemu ZISAR). Karta czynności w ZISAR została zaewidencjonowana w referacie czynności sprawdzających w momencie faktycznego jej zweryfikowania przez pracownika tej komórki. Nie wprowadzamy karty czynności z datą wsteczną.

1.4. Ustalenia w zakresie efektywności funkcjonującego systemu weryfikacji zeznań podatkowych, w szczególności w zakresie podejmowanych czynności sprawdzających.

W informacji otrzymanych od Naczelnika US¹⁰ wynika, że w urzędzie złożono następującą liczbę zeznań:

Rodzaj podatku	Liczba zeznań	
	2023	2024
Podatek dochodowy od osób fizycznych (w tym: PIT-39, PIT-38, PIT-37, PIT-36, PIT-36L, PIT-28)	18 166	21 612
Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT-8)	600	613

Liczba zeznań z wykazaną kwotą nadpłaty¹¹ przedstawia się następująco:

Rok podatkowy	Rodzaj zeznania	Liczba zeznań	Rok podatkowy	Rodzaj zeznania	Liczba zeznań
2023	PIT-37	13 679	2022	PIT-37	11 324
	PIT-36	772		PIT-36	867
	PIT-36L	126		PIT-36L	116
	PIT-28	719		PIT-28	638
	CIT-8	41		CIT-8	41
Razem	15 337		12 986		

Czynnościami sprawdzającymi objęto w 2023 roku – 1292 zeznania, a w 2024 roku – 1001 zeznań.

W urzędzie zweryfikowano w 2023 roku 411 zeznań podatkowych, a w 2024 roku – 307.

Liczba zweryfikowanych zeznań w podatku dochodowym na podstawie kryteriów pism organizacyjnych Naczelnika US numer i wynosi odpowiednio 45 i 23.

⁹ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

.2024 z 16 grudnia 2024 r.

¹⁰ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

.2024 z 3 grudnia 2024 r.

¹¹ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

.2024 z 27 listopada 2024 r.

Wyniki weryfikacji czynności sprawdzających przedstawiają się następująco:

Rodzaj czynności	2023	2024
Czynności sprawdzające z wynikiem pozytywnym	802	210
Czynności sprawdzające z wynikiem negatywnym	490	791

W piśmie z 27 listopada 2024 r. Naczelnik US podał, że w przypadku 2 zeznań rocznych w 2023 roku zwrot nadpłaty został dokonany przed dokonaniem czynności weryfikacyjnych. Weryfikacje nie zostały przeprowadzone w jednym przypadku z powodu braku możliwości przedłożenia dokumentów przez podatnika w wyznaczonym terminie w drugim przypadku podatnik nie dostarczył dokumentów w wyznaczonym terminie pomimo wezwań. W obu przypadkach zeznania były prawidłowe pod względem formalnym i rachunkowym. Na okoliczność dokonania zwrotu przed przeprowadzeniem weryfikacji zostały sporządzone notatki służbowe zaakceptowane przez kierownika komórki i przekazane do księgowości. Czynności weryfikacyjne zostały przeprowadzone niezwłocznie po otrzymaniu dokumentacji od podatników i zakończone z wynikiem negatywnym.

1.5 Nadzór kierownictwa US w Pyrzycach nad prawidłowością realizacji zadań przez pracowników w zakresie weryfikacji zeznań rocznych.

Uzyskano informację od Naczelnika US¹², że przeprowadzono kontrole funkcjonalne w zakresie prawidłowości ewidencjonowania czynności sprawdzających w systemie ZISAR:

- w drugim kwartale 2023 roku – sprawdzenie, czy pracownicy referatu SKA-1 dokonali uzupełnienia w systemie ZISAR ryzyk do ustaleń przedmiotu czynności w statusie „zakończone”, zgodnie z pismem DIAS z 30 maja 2023 r, nr 3201 ICK 1.4022.130.2023.2,
- w 2023 r. została przeprowadzona jedna kontrola funkcjonalna w referacie SKA-2 w obszarze poprawności uzupełniania ryzyk przy ewidencjonowaniu w systemie ZISAR PLUS czynności sprawdzających. Kontrolą został objęty III kwartał 2023 r. Kontrola negatywna, wprowadzona do SyKaP,
- 1 kwartale 2024 roku – ocena działań podejmowanych przez pracowników referatu SKA-1 w zakresie prawidłowości ewidencjonowania czynności sprawdzających w systemie ZISAR.

Ustaliliśmy, że do systemu SyKaP została wprowadzona planowana kontrola funkcjonalna referatu SKA[1] w 4 kwartale 2024 roku w zakresie sprawdzenia prawidłowości przeprowadzenia weryfikacji ulg podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz prawidłowość odnotowania tych czynności w systemie ZISAR. Kontrola wykazała uchybienia i wydano zalecenia.

Naczelnik US wyjaśnił też, że prawidłowość realizacji przez pracowników zadań weryfikowana jest poprzez sprawdzenie w systemie ZISAR, czy czynność została odnotowana i zakończona (próby losowe) lub w systemie SZD oraz na bieżąco (rozmowa z pracownikiem).

Mając na względzie dokonane ustalenia należy uznać, że nadzór sprawowany nad realizacją obowiązków związanych z weryfikacją zeznań podatkowych funkcjonował prawidłowo.

¹² Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

.2024 z 27 listopada 2024 r.

Ocena kontrolowanego obszaru

Dokonane ustalenia wskazują, że Naczelnik US podjął działania ograniczające ryzyko związane z wyłudzeniem zwrotów nadpłat wynikających z zeznań podatkowych oraz ryzyko korzystania z nienależnych ulg podatkowych. Przedstawione wyniki tych działań wskazują, że wprowadzony system weryfikacji zeznań podatkowych działa efektywnie, co potwierdzają wyniki przeprowadzanych czynności sprawdzających. Mając na względzie jednak uchybienia opisane w pkt 1.1-1.5. oceną kontrolowanego podobszaru jest ocena **pozytywna z uchybieniami**.

2. Prawidłowość i terminowość dokumentowania w systemie ZISAR czynności sprawdzających, związanych z weryfikacją zeznań podatkowych z wykazaną kwotą nadpłaty.

Opis niezbędnych zagadnień do prawidłowej obsługi procesu czynności sprawdzających w systemie ZISAR zawarty jest w „Wytycznych w zakresie obsługi procesu czynności sprawdzających w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Ryzykiem (ZISAR)” (dalej: Wytyczne MF) , zatwierdzonych przez Szefa KAS ze stycznia 2024 roku (które zastąpiły „Wytyczne w zakresie obsługi procesu czynności sprawdzających w systemie ZISAR II” z 9 grudnia 2021 roku.

W zakresie prawidłowego i terminowego dokumentowania czynności sprawdzających w systemie ZISAR, występowało w okresie ubiegłych lat wiele nieprawidłowości i uchybień w urzędach skarbowych, o czym informował Dyrektor IAS w Szczecinie w pismach kierowanych do Naczelników Urzędów Skarbowych. Dyrektor IAS w Szczecinie przekazywał również szereg wytycznych w zakresie ewidencjonowania czynności sprawdzających. Dotyczy to w między innymi pism nr:

- ✓ 3201-ICK1.4022.72.2023.2 z 30.03.2023
- ✓ 3201-ICK1.4022.130.2023.2 z 30.05.2023,
- ✓ 3201-ICK1.4022.256.2023.2 z 20.11.2023,
- ✓ 3201-ICK1.4022.235.2023.1 z 06.12.2023,
- ✓ 3201-ICK1.4022.14.2024.2 z 15.01.2024,
- ✓ 3201-ICK1.4022.86.2024.1 z 28.03.2024.

W piśmie 3201-ICK1.4022.235.2023.1 z 6.12.2023 dot. informacji o stwierdzonych w urzędach skarbowych nieprawidłowościach w ewidencjonowaniu czynności sprawdzających i kontroli podatkowych, Dyrektor IAS w Szczecinie zalecił naczelnikom urzędów skarbowych podjęcie w terminie do 31.12.2023 następujących działań:

- objęcie nadzorem poprawności ewidencjonowania czynności sprawdzających i kontroli podatkowych w systemie ZISAR PLUS i bieżące eliminowanie występujących nieprawidłowości,
- weryfikacja przez podległych pracowników wpisów dokonanych w systemie ZISAR Plus,
- ewentualne poprawienie błędnych/uzupełnienie brakujących zapisów.

Naczelnik US odnosząc się do otrzymanych zaleceń poinformował¹³, że:

W związku z pismem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie nr 3201.4022.235.2023.1 z 6 grudnia 2023 roku przeprowadzono weryfikację wpisów dokonanych w systemie ZISAR oraz poprawiono/uzupełniono błędy wskazane w piśmie. Pracowników objęto ponadto kontrolą funkcjonalną w zakresie prawidłowości wprowadzania danych do systemu ZISAR:

- w drugim kwartale 2023 roku – sprawdzenie czy pracownicy referatu SKA-1 dokonali uzupełnienia

¹³ Pismo Naczelnika US nr 3213-SKA[1].

w systemie ZISAR ryzyk do ustaleń przedmiotu czynności w statusie „zakończone” zgodnie z pismem Dyrektora IAS z 30 maja 2023 r, nr 3201-ICK-1.4022.130.2023.2,

- w 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę funkcjonalną w referacie SKA-2 w obszarze: Poprawność uzupełniania ryzyk przy ewidencjonowaniu w systemie ZISAR PLUS czynności sprawdzających. Kontrolą został objęty III kwartał 2023 r. Kontrola negatywna,
- w 4 kwartale 2023 roku – sprawdzenie prawidłowości/ilości typowania do czynności sprawdzających podmiotów w ramach próby kontrolnej AUTO-ZWROT w podatku VAT,
- 1 kwartale 2024 roku – ocena działań podejmowanych przez pracowników referatu SKA-1 w zakresie prawidłowości ewidencjonowania czynności sprawdzających w systemie ZISAR

Mając na względzie Wytyczne MF ze stycznia 2024 oraz wytyczne przesyłane przez Dyrektora IAS, zweryfikowaliśmy, czy są one realizowane przy rejestracji czynności sprawdzających podejmowanych wobec weryfikowanych zeznań podatkowych.

Kontrolą objęto próbę 12 czynności sprawdzających zarejestrowanych w systemie ZISAR, w okresie styczeń – wrzesień 2024 roku. Ustaliliśmy, że w systemie ZISAR:

- nie zaznaczono, że czynności sprawdzające były prowadzone w formie czynności rozszerzonych, mimo udziału podatnika w czynnościach i weryfikacji dokumentów źródłowych - 7 przypadków,
- nie podawano numeru sprawy - 12 przypadków,
- nie wprowadzono ryzyka w zakładce „ustalenia” - 12 przypadków.

Lp.	Numer czynności sprawdzającej	Nie zaznaczenie czynności rozszerzonych, mimo udziału podatnika w czynnościach i weryfikacji dokumentów źródłowych	Brak numeru sprawy	Brak wskazania ryzyka
1	KCS/321342/ /2024	T	T	T
2	KCS/321342/ /2024	T	T	T
3	KCS/321342/ /2024	T	T	T
4	KCS/321342/ /2024	T	T	T
5	KCS/321342/ /2024	T	T	T
6	KCS/321342/	T	T	T
7	KCS/321342/ /2024	T	T	T
8	KCS/321342/ /2024	N	T	T
9	KCS/321342/ /2024	N	T	T
10	KCS/321342/ /2024	N	T	T
11	KCS/321342/ /2024	N	T	T
12	KCS/321342/ /2024	N	T	T

Dokonane ustalenia wskazują, że mimo wskazywania w roku 2023 i we wcześniejszym okresie przez Dyrektora IAS w Szczecinie błędów i nieterminowości w rejestrowaniu czynności sprawdzających przez urzędy skarbowe, w tym również w zakresie rodzaju czynności, ryzyk i numeru sprawy, w kontrolowanym urzędzie nadal występują przypadki błędów lub braków we wprowadzaniu do systemu wymaganych danych.

Mając również na względzie opisane w pkt 1.1.–1.4. stwierdzone przypadki, w których przeprowadzone czynności sprawdzające nie zostały zarejestrowane w systemie ZISAR, świadczy to

o potrzebie wprowadzenia dalszych działań nadzorczych ze strony Naczelnika US, aby zadanie to było realizowane w sposób terminowy i prawidłowy.

Ocena kontrolowanego podobszaru – **pozytywna z nieprawidłowościami**.

II. Podsumowanie wyników kontroli

Naczelnicy urzędów skarbowych podejmują samodzielne decyzje w zakresie organizacji pracy urzędu w związku z realizowanymi zadaniami ustawowymi. Naczelnik organizuje pracę urzędu, określa zadania i ich priorytety oraz obszary, które w pierwszej kolejności powinny zostać objęte działaniami urzędu. W konsekwencji Naczelnik urzędu określa i decyduje o sposobie postępowania pracowników urzędu m.in. w zakresie obsługi i weryfikacji zeznań w podatku dochodowym.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Pyrzycach w ramach posiadanych kompetencji uregulował pismem organizacyjnym postępowanie wobec zeznań rocznych z wykazanymi nadpłatami przekraczającymi określone progi wartościowe, zobowiązując do ich weryfikacji. Ustaliliśmy, iż zadanie to było realizowane w kontrolowanym okresie.

Ponadto w urzędzie prowadzone są weryfikacje zeznań z wykazanymi określonymi odliczeniami od dochodu lub podatku w podatku dochodowym oraz, w których zastosowano preferencyjne sposoby opodatkowania. W tym zakresie Naczelnik US nie wydał regulacji wewnętrznej. Przeprowadzone czynności kontrolne potwierdziły również realizację takich zadań w urzędzie, choć w niepełnym zakresie.

Prowadzenie w kontrolowanym urzędzie działań w zakresie ograniczenie ryzyka związanego z wyłudzeniem zwrotów nadpłat lub ryzyka skorzystania przez podatników z nienależnych ulg podatkowych należy ocenić pozytywnie. Jednakże przy realizacji tych zadań stwierdziliśmy występowanie nieprawidłowości i uchybienia, takich jak np.:

- 16 przypadków niezarejestrowania czynności sprawdzających w systemie ZISAR w tym:
 - ✓ 7 wobec zeznań rocznych z wykazaną nadpłatą,
 - ✓ 5 dot. zeznań z wykazaną nienależną ulgą internetową,
 - ✓ 4 dot. zeznań z wykazaną ulgą na dzieci,
- nieudokumentowanie weryfikacji korzystania z ulgi za internet przed 2018 r.,
- 7 przypadków nie zaznaczenia w systemie ZISAR, że czynności sprawdzające były prowadzone w formie czynności rozszerzonych,
- 12 przypadków nie wpisania do systemu ZISAR numeru sprawy prowadzonych czynności sprawdzających,
- 12 przypadków niewprowadzenia do systemu ZISAR ryzyka w zakładce „ustalenia” odnośnie prowadzonych czynności sprawdzających

Za zapewnienie poprawnej realizacji skontrolowanych działań, odpowiedzialność ponoszą pracownicy komórek, którym powierzono wykonywanie zadań w obszarze objętym kontrolą oraz osoby nadzorujące ich pracę.

Mając na względzie stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia, zalecam:

1. Ściśle stosować się do „Wytycznych do czynności sprawdzających” opracowanych przez MF, z września 2021 roku oraz do „Wytycznych w zakresie obsługi procesu czynności

sprawdzających w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Ryzykiem (ZISAR)” opracowanych w MF ze stycznia 2024 roku.

2. Przeanalizować konieczność wprowadzenia uregulowania wewnętrznego ustalającego zasady weryfikowania zeznań podatkowych z wykazanymi odliczeniami od dochodu, od podatku oraz z zastosowanym preferencyjnym rozliczeniem.
3. Przy weryfikacji zasadności zastosowania ulgi za internet, każdorazowo sprawdzać i dokumentować ten fakt, czy podatnik nie korzystał już z ulgi we wcześniejszym okresie jej funkcjonowania.
4. Na bieżąco kontrolować prawidłowość i terminowość rejestracji czynności sprawdzających w systemie ZISAR, z uwzględnieniem obowiązujących wytycznych.
5. Omówić wyniki kontroli z pracownikami realizującymi zadania związane z weryfikacją zeznań podatkowych.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Informacje o wykorzystaniu ustaleń kontroli oraz podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień, proszę przekazać do Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie w terminie do 21 marca 2025 roku.

Zgodnie z § 33 ust. 3 Instrukcji określającej zasady i tryb przeprowadzenia kontroli instytucjonalnej, stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 109/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie z 8 czerwca 2022 r., w terminie 9 miesięcy od daty przekazania informacji o wykorzystaniu ustaleń kontroli oraz podjętych działaniach, proszę przekazać kierownikowi komórki ds. kontroli, informacje o rezultatach wdrożonych zaleceń pokontrolnych.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w Szczecinie

Izabela Zawadzka
/kwalifikowany podpis elektroniczny/
pismo zostało utrwalone elektronicznie

Przepisy, które mają zastosowanie

- art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224),
- art. 25 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 813 z późn. zm.).

Wyłączenie ujawnienia danych

**Dotyczy wystąpienia pokontrolnego Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie
znak: 3201.IWW.0921.31.2024.27 z 13 lutego 2025 roku**

1. Zakres wyłączenia: imię i nazwisko osoby fizycznej
Podstawa wyłączenia: ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych
(Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).
Podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia – osoba fizyczna.
Organ dokonujący wyłączenia - Naczelnik Urzędu Skarbowego w Pyrzycach.
2. Zakres wyłączenia: dane objęte tajemnicą skarbową
Podstawa wyłączenia: art. 293 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa
(Dz. U. z 2025 r. poz. 111);
Organ dokonujący wyłączenia – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Pyrzycach

Naczelnik
Urzędu Skarbowego
w Pyrzycach
Piotr Górka
(kwalifikowany podpis elektroniczny)
pismo zostało utrwalone elektronicznie

